

Europaudvalget

FOLKETINGET



REFERAT

AF 7. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: fredag den 11. november 2016

Tidspunkt: kl. 11.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Carsten Kudsk (DF), Jan E. Jørgensen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL), Rasmus Nordqvist (ALT) og Holger K. Nielsen (SF).

Desuden deltog: forsvarsminister Peter Christensen og miljø- og fødevarerminister Esben Lunde Larsen.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3498 (udenrigsanliggender – forsvar) den 15. november 2016

Forsvarsministeren: rådsmødet for udenrigsanliggender om forsvar, der finder sted på tirsdag, den 15. november. Dagen før afholdes der et fælles udenrigs- og forsvarsministermøde om den sikkerheds- og forsvarspolitiske implementering af EU's globale strategi. Jeg skal her henvise til udenrigsministerens forelæggelse af dette punkt sidste fredag.

1. EU-NATO-fælleserklæring

– *Orientering fra EEAS og udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3498 – bilag 3 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

Forsvarsministeren: Det første dagsordenspunkt omhandler EU-NATO-fælleserklæringen, som NATO's generalsekretær, EU's Kommissionsformand og formand for Det Europæiske Råd gav i Warszawa tilbage i juli 2016.

I erklæringen peges der på en række områder, hvor EU-NATO-samarbejdet med fordel kan styrkes. På mødet skal vi drøfte, hvordan erklæringen kan omsættes til konkrete tiltag, der kan styrke samarbejdet mellem de to organisationer på områder som cyber, det maritime og kapacitetsopbygning.

Fra regeringens side ser vi store fordele i videreudviklingen af EU-NATO-samarbejdet, da en endnu bedre koordination af de to organisationers forskellige indsatser er vigtig for effektivt at forbedre sikkerheden for Europas borgere.

Det giver med andre ord rigtig god mening, at de to organisationer samarbejder og laver en arbejdsdeling, når det kommer til håndteringen af Europas sikkerhedspolitiske udfordringer. Det er NATO's ansvar at sikre Europa. NATO er vores forsvarsalliance og kernen i vores sikkerhed. EU's styrke er at forebygge og stabilisere kriser via økonomiske, politiske, civile og militære krisestyringsinstrumenter, eksempelvis i Afrika.

Emnet var også på dagsordenen til NATO-udenrigsministermødet i oktober, og det er kun positivt, at vi nu også får lejlighed til at drøfte det i EU-kredsen.

Rasmus Nordqvist sagde, der var meget godt at sige om samarbejde og koordinering, men punkt 5 – styrkelse af forsvarsindustrien – sprang ham i øjnene. Det virkede som en sammenblanding af interesser, når man talte om sikkerhed og bekæmpelse af terror, og lige pludselig skulle bruge det til at styrke forsvarsindustrien. Den sammenblanding så man rundt omkring i krige i verden. Det var synd at blande økonomiske interesser ind i et samarbejde, der ellers kunne være rigtig godt for den fælles sikkerhed.

Forsvarsministeren svarede, at det fokus på forsvarsindustrien handlede om at styrke europæisk forsvar, ikke nødvendigvis industrien. Forsvar kræver udstyr, og Europas udfordring var, at man har så mange forskellige typer af den samme kapacitet i Europa. F.eks. havde man – så vidt han huskede – 7 forskellige typer kampvogne i USA og over 20 forskellige i Europa. Udviklingsomkostningerne til en ny kampvogn var stort set de samme. Tanken var at få mere forsvar ud af de samme penge ved at samarbejde om udvikling af nye kapaciteter. Det syntes han var fornuftigt. Alle de spørgsmål, der rejste sig i sådan en sammenhæng, ville man nå frem til, når det blev mere operativt, for interesserne var forskellige og store.

Rasmus Nordqvist sagde, at koordinering var godt, også i forsvaret, men det var vigtigt, at adskille forsvarskoordinering fra erhvervsstøtte til en forsvarsindustri, der agerede mere eller mindre kritisabelt. Et var at koordinere indkøb og udvikling, noget andet var at give erhvervsstøtte til forsvarsindustrien.

Forsvarsministeren var ikke uenig i, at der skulle være fokus på billigere materiel frem for erhvervsstøtte, men han mente faktisk, at samarbejdet om at støtte forsvarsindustrien kunne minimere den nationale industristøtte, som ellers kunne have en større betydning. Hvis man i et større omfang skulle købe forsvarsmateriel ind og udvikle det sammen, ville man være optaget af, at det ikke var skjult industristøtte til et bestemt land, men et spørgsmål om at få det bedste materiel til den bedste pris. Det var som sagt en politisk tilkendegivelse, der lå en masse spørgsmål forude.

Carsten Kudsk spurgte, hvordan ministeren troede hybride trusler ville udvikle sig fremover, og hvordan man skulle imødegå dem i Danmark.

Forsvarsministeren sagde, at hybridtrusler dækkede over en bred palet. Lige nu oplever man i flere Nato-lande i stigende omfang, at der foregår hybrid aktivitet. Det var alt fra misinformation til forsøg på at blande sig i frie valg. For en uge siden havde den britiske efterretningschef for første gang i 107 år været fremme med præcise udmeldinger om truslen mod Storbritannien. Ministeren var ikke spåmand, men som det så ud nu, gik det den forkerte vej.

2. CSDP-indsatser i og omkring Libyen

– *Orientering fra EEAS og udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3498 – bilag 3 (samlenotat side 5)

EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (142) – bilag 29 (side 320, senest behandlet i EUU 12/5-16)

Forsvarsministeren: Det andet dagsordenspunkt omhandler EU's missioner og operationer i og omkring Libyen. Der er for indeværende to:

Den første er EU's militære Operation Sophia, der opererer i Middelhavet. Operationen har til opgave at ødelægge menneskesmuglernes netværk, forretningsmodel og metoder. Dette indbefatter træning af den libyske kystvagt og flåde samt håndhævelse af FN's våbenembargo. Danmark deltager ikke i Operation Sophia på grund af forsvarsforbeholdet.

EU's anden indsats er den civile grænsestøttemission i Libyen, og her bidrager Danmark p.t. med to nationale eksperter fra Freds- og Stabiliseringsberedskabet. Missionen opererer fra Tunis på grund af den ustabile sikkerhedssituation i Libyen.

Regeringen støtter generelt, at EU anvender sin brede vifte af udenrigs- og sikkerhedspolitiske instrumenter til at stabilisere Libyen og regionen, selv om forsvarsforbeholdet begrænser dansk deltagelse for så vidt angår det militære spor. Danmark har en klar interesse i et stabilt Libyen, da det bl.a. kan være med til at dæmme op for illegal migration og terror. Regeringen støtter derfor også et eventuelt NATO-bidrag til støtte for operation Sophia.

Rasmus Nordqvist sagde, at selv om Danmark ikke deltager i Operation Sophia, kan man levere støtte til operationen gennem NATO. Der var meget fokus på at stoppe menneskesmuglere – men hvad gør EU med de mennesker, der bliver smuglet i mere og mere usikre fartøjer. Bliver de bare sendt tilbage til Libyen?

Søren Søndergaard sagde, at en bevæbnet indsats giver mening, når man taler om våben- og menneskesmugling. Men en bevæbnet indsats over for folk, der kommer sej-lende i gummibåde giver ikke ret meget mening. Skibene kunne selvfølgelig også lave nødhjælpsoperationer. Det var ikke første gang, man stod over for den problemstilling, og derfor efterlyste han refleksioner over, hvor man var på vej hen. Der var også diskussioner i EU om Frontex' rolle og funktionsmåde, der handlede om nogle af de samme ting. Har vi brug for et bevæbnet redningsværn, som også tager sig af redningsoperationer? Eller er der snarere behov for to forskellige ting: En bevæbnet del, der tager sig af sikkerhedsmæssige trusler, og en anden del, der tager sig af det humanitære?

Forsvarsministeren svarede Søren Søndergaard, at det var efterretnings- og informationsindhentningskapacitet, NATO's flåde stillede til rådighed. Det var også det, EU havde efterspurgt – hjælp til at få en større viden om, hvad der foregår i området. Som man også havde været inde på flere gange, var det kun i tilfælde af nødlidte, at NATO's skibe ville komme i kontakt med flygtninge, for så har de som alle andre skibe på havet en forpligtelse

til at komme flygtningene til undsætning, men det er undtagelsessituationer. Deres opgave var at bidrage til overblik og informationsindhentning.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvad man gjorde, hvis man samlede folk i bådene op. Menneskesmuglerne sejlede jo ikke med i dem. De vidste godt, at chancen for at dø var stor. De skibe, der var dernede, måtte vel tage sig af bådene med flygtningene. Hvilken kompetence havde de? Kunne man sejle flygtninge tilbage til den libyske kyst, hvis man mødte dem i libysk farvand?

Søren Søndergaard sagde, at der ud over efterretnings- og informationsdeling og træningsaktiviteter også blev nævnt logistisk støtte i samlenotatet. Hvad mente man med det?

Forsvarsministeren svarede, at logistisk støtte var forsyninger: benzin, mad og andre bidrag til, at operationer kan fungere. Man havde udvidet Operation Sophia til også at omfatte træning af den libyske kystvagt og flåde samt bidrag til håndhævelse af FN's våbenembargo.

NATO's bidrag var der intet nyt ved. Det var kun i nødstilfælde, de ville komme i kontakt med menneskesmuglerne.

3. Eventuelt

Forsvarsministeren: Afslutningsvis vil jeg nævne for udvalget, at der inden selve forsvarsministermødet afholdes møde i styringsrådet for Det Europæiske Forsvarsagentur. På grund af forsvarsforbeholdet deltager Danmark ikke i agenturet og derfor heller ikke i dette møde.

4. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3497 (landbrug og fiskeri) den 14.-15. november 2016

1. Landbrugsforskning og innovation

- *Orientering fra formandskabet og udveksling af synspunkter*
 - Rådsmøde 3497 – bilag 1 (samlenotat side 2)
 - EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren: Det første punkt er landbrugsforskning og innovation, hvor formandskabet vil drøfte bioøkonomi og betydningen for landbrugssektoren. Det er et vigtigt emne, og fra dansk side vil vi opfordre til, at man indtænker det i den kommende landbrugspolitik. Endelig har formandskabet også fokus på regionalt tilknyttet forskning. Her er det vigtigt, at EU-finansiering af forskningsprojekter sker på baggrund af deres kvalitet frem for geografisk placering.

Rasmus Nordqvist bifaldt arbejdet med mere cirkulær bioøkonomi. Det var vigtigt, hvis man skulle leve op til Parisaftalen og de 17 bæredygtighedsmål. Her havde Europa en kæmpe rolle at spille.

2. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet

– *Orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3497 – bilag 1 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 3481 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde landbrug og fiskeri 18/7-16)

Miljø- og fødevareministeren: Punkt 2 er status for internationale handelsforhandlinger, hvor Kommissionen forventes at fremlægge en analyse af konsekvenserne for europæiske landbrug af de seneste års frihandelsforhandlinger. Det er klart, at der både er fordele og ulemper ved frihandelsaftaler, men efter min mening er det overordnet en stor fordel for en lille, åben økonomi som den danske. Der er fra en del andre medlemslande fokus på de negative konsekvenser ved en øget global samhandel med fødevarer. Hvis man ser på den europæiske landbrugseksport, er den steget fra ca. 60 mia. euro i 2005 til over 120 mia. euro i 2014. Tilsvarende er der på landbrugsområdet et stort handelsoverskud i 2014 på ca. 18 mia. euro. Det er et meget vigtigt bidrag til den økonomiske vækst i Europa.

3. Fødevareforsyningskæden – taskforce for landbrugsmarkedene

– *Præsentation fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3497 – bilag 1 (samlenotat side 9)

EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 842 (side 1212, senest behandlet i EUU 15/6-16)

Miljø- og fødevareministeren: Punkt 3 handler om fødevareforsyningskæden – altså forholdet mellem landmænd, forarbejdningssektor, detailhandel og forbrugere. Kommissionens taskforce om landbrugsmarkedene vil præsentere en rapport om fødevareforsyningskæden – særlig med fokus på landmændenes stilling.

Fra dansk side er der fokus på at sikre, at der bliver taget hensyn til organiseringen i Danmark, hvor forarbejdningssektoren hovedsagelig er organiseret som andelsvirksomheder, der er ejet af landmændene selv. Grundlæggende ønsker vi ikke ny tung regulering på området. Det bør kunne håndteres via frivillige og vejledende tiltag. Det er et emne, som vil blive taget op igen i december, så det vender vi tilbage til.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for demersale bestande i Nordsøen og fiskeriet efter disse bestande og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 676/2007 og Rådets forordning (EF) nr. 1342/2008

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2016) 0493

Rådsmøde 3497 – bilag 1 (samlenotat side 14)

EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren: Punkt 4 er forslag til en ny flerårig plan for Nordsøen, hvor der vil være en udveksling af synspunkter. Grundlæggende er det et godt forslag, der skal tilpasse planen til den nye fiskeripolitik. Det betyder, at der kan fjernes begrænsninger som f.eks. havdage. Det er positivt. Men der er også elementer i forslaget, hvor der skal ske forbedringer. Der pålægges for stramme krav til anvendelse af logbog, og der inkluderes også for mange demersale arter i planen. Det skal pilles ud af forslaget for at sikre proportionalitet. Forhandlingerne om forslaget er lige gået i gang, og det vil først være en gang i løbet af 2017, at der skal findes et kompromis.

Rasmus Nordqvist sagde, at Alternativet specielt var optaget af det kystnære fiskeri, som var mere skånsomt. Hvordan ville man fra dansk side sikre, at man understøtter den form for fiskeri, der er god for miljøet og de lokale erhvervs muligheder?

Miljø- og fødevareministeren svarede, at forvaltningsplanen ikke berørte kystnært fiskeri. På decembermødet skulle man forhandle om kvoterne. Den danske regerings holdning til kystnært fiskeri var, at det skulle bevares. Det gav arbejdspladser og var bæredygtigt. Det var regeringen optaget af, som det også fremgik af regeringens kommentarer til den nuværende fiskerisituation.

5. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse af EU-fiskerfartøjers fiskerimuligheder for visse dybhavsbestande for 2017 og 2018

– *Politisk enighed*

KOM (2016) 0643

Rådsmøde 3497 – bilag 1 (samlenotat side 20)

EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren: Punkt 5 handler om fiskerimuligheder for dybhavsarter for 2017 og 2018. Forslaget medfører generelt en reduktion i fiskerimulighederne som følge af den biologiske rådgivning. Den danske andel i fiskeriet efter dybhavsarter er særdeles begrænset. Fra dansk side kan vi støtte Kommissionens forslag, da det er vigtigt med en effektiv beskyttelse af de sårbare dybhavsbestande.

6. Henstilling til Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger om indgåelse af en bæredygtig fiskeripartnerskabsaftale med tilhørende protokol med Republikken Ghana på Den Europæiske Unions vegne

– *Tidlig forelæggelse*

Rådsmøde 3497 – bilag 1 (samlenotat side 23)

EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevarerministeren: Punkt 6 er en bemyndigelse til Kommissionen om at indlede forhandlinger med Ghana om en fiskeripartnerskabsaftale. På det grundlag vil Kommissionen indlede forhandlinger med Ghana, og når der er indgået en aftale, vil vi vurdere, hvorvidt forhandlingsresultatet følger principperne for en bæredygtig fiskeripartnerskabsaftale.

Rasmus Nordqvist sagde, at man måtte sikre sig, at den slags aftaler understøttede udviklingen i landet, specielt med fokus på bæredygtighedsmålene. Man skulle være varsom fra europæisk side, så man ikke med sine store effektive fiskefartøjer fjernede udviklingslandenes udviklingsmuligheder, som man havde set i nogle tidligere fiskeriaftaler.

Miljø- og fødevarerministeren svarede, at i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Danmark og Ghana var der nogle principper, der også gjorde sig gældende i tidligere fiskeripartnerskabsaftaler, som tog højde for noget af det, Rasmus Nordqvist nævnte. Man havde ingen interesse i at hindre bæredygtigt fiskeri i eksempelvis Ghana, man ønskede at understøtte stabil udvikling i tredje verdenslande. Det handlede både om økonomi, arbejdspladser og demokrati. Demokratisk proces og overholdelse af menneskerettigheder var en del af partnerskabet.

7. Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om foranstaltning til fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2016) 0653

Rådsmøde 3497 – bilag 1 (samlenotat side 26)

EUU alm. del (16) – bilag 102 (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren: Punkt 7 er forslag til tilpasning af den såkaldte prisforordning som følge af en afgørelse fra EU-Domstolen. Der sker ikke nogen indholdsmæssige ændringer med forslaget, men der anvendes den korrekte beslutningsprocedure i henhold til raktaten. Vi kan støtte forslaget.

8. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 11.37